

Nasjonalt fagkompetansesenter
for landbrukshelse

- Hva sier HMS-undersøkelsen om helse og ulykker i landbruket?

Brit Logstein

Forsker ved Ruralis

Leder for Nasjonalt fagkompetansesenter for landbrukshelse ved St.Olavs Hospital

HELSE I NORSK LANDBRUK

Frokostseminar den 16. mars

16. mars 2023

Om HMS-undersøkelsen

- Spørreskjema ble sendt ut til 42 500 personer 31. januar 2022
- 9 170 bønder som svarte på undersøkelsen. Dette gir oss en svarprosent 21,6
- Representativt utvalg av norske bønder (de aller eldste er noe underrepresentert)

Nasjonalt fagkompetansesenter
for landbrukshelse

Resultater

Bønders egne beskrivelse av ulykker

Bønders egne beskrivelse av ulykker

- Antallet ulykker og tilløp til ulykker
- Hvem ble skadet
- Hva bonden selv oppgir som årsak
- Hva mener bonden forårsaket ulykken
- Skader og bruk av verneutstyr

Nasjonalt fagkompetansesenter
for landbrukshelse

Antallet ulykker og tilløp til ulykker

Svarfordeling på spørsmålet *Har du eller noen andre på gården vært utsatt for ulykke siste året?* I prosent

Svaralternativ	Prosent (%)	Antall
-Ja	6,5 %	589
-Nei	93,6 %	8 548
Totalt	100 %	9 137

Nasjonalt fagkompetansesenter
for landbrukshelse

Antallet ulykker og tilløp til ulykker

Svarfordeling på spørsmålet *Har det vært situasjoner på gården der det har vært tilløp til ulykke siste året?* I prosent

Svaralternativ	Prosent (%)	Antall
-Ja, kun en gang	5,4 %	495
-Ja, flere ganger	4,8 %	440
-Nei	89,7 %	8 178
Totalt	100 %	9 113

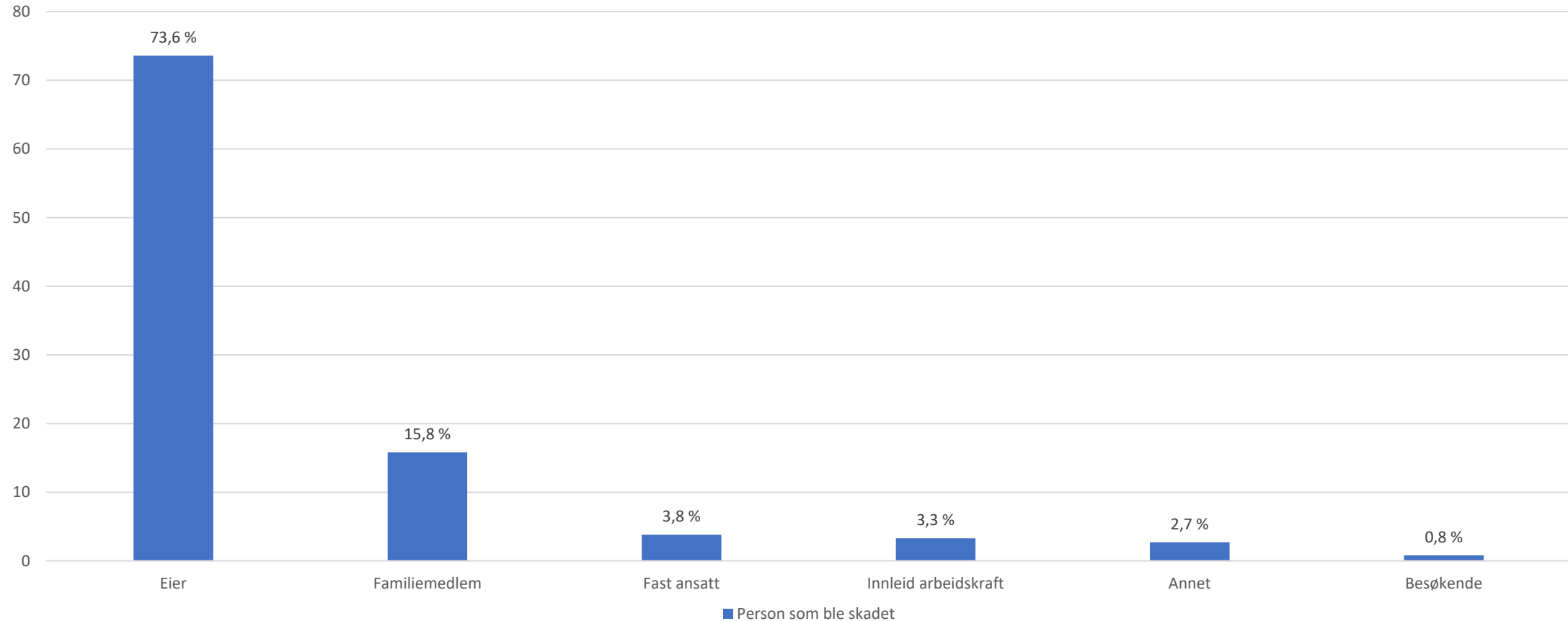

Nasjonalt fagkompetansesenter
for landbrukshelse

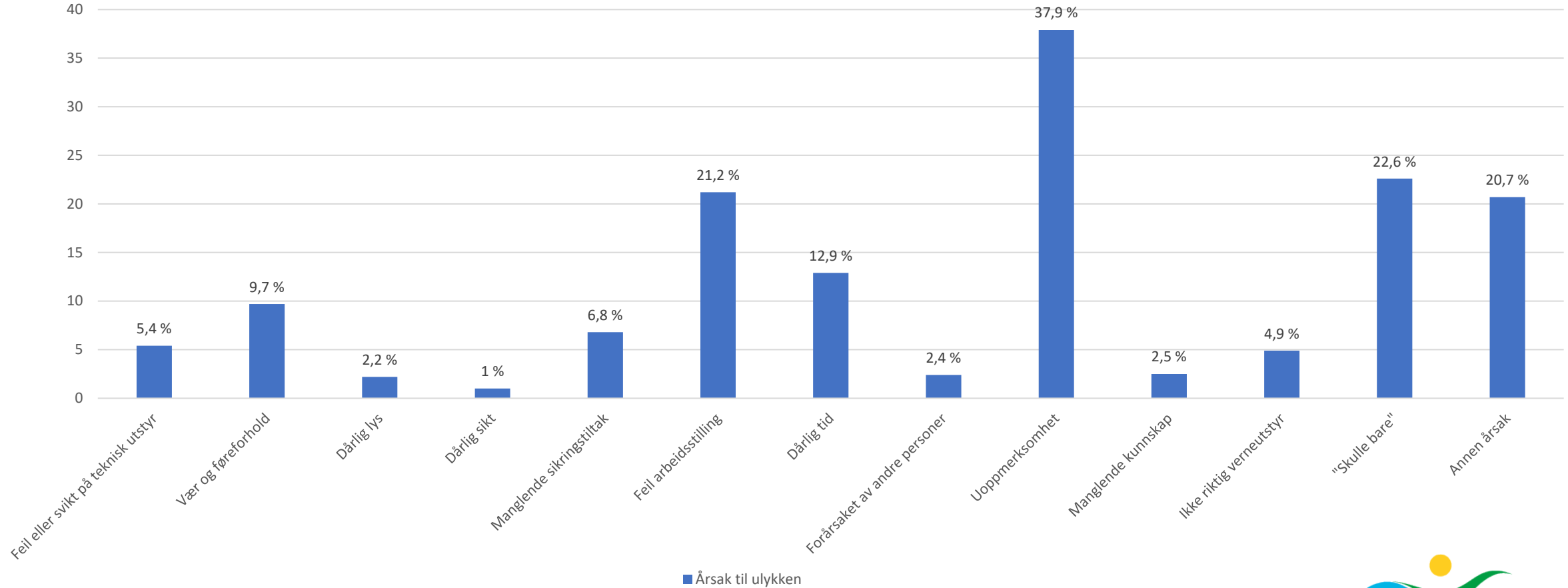
Hvem ble skadet

Fordeling på svar på spørsmålet *Hvem ble skadet?* Prosent (%). Antallet bønder som svarte = 602

Hva bonden selv oppgir som årsak

Svarfordeling på spørsmålet *Hva mener du var årsaken til hendelsen skjedde?* I prosent. Antall bønder som svarte = 589

Hva bonden selv oppgir som årsak

-Kvalitative svar (antall =225)

-Fall går igjen som årsak til at man blir skadet (glatt underlag både innendørs-og utendørs)

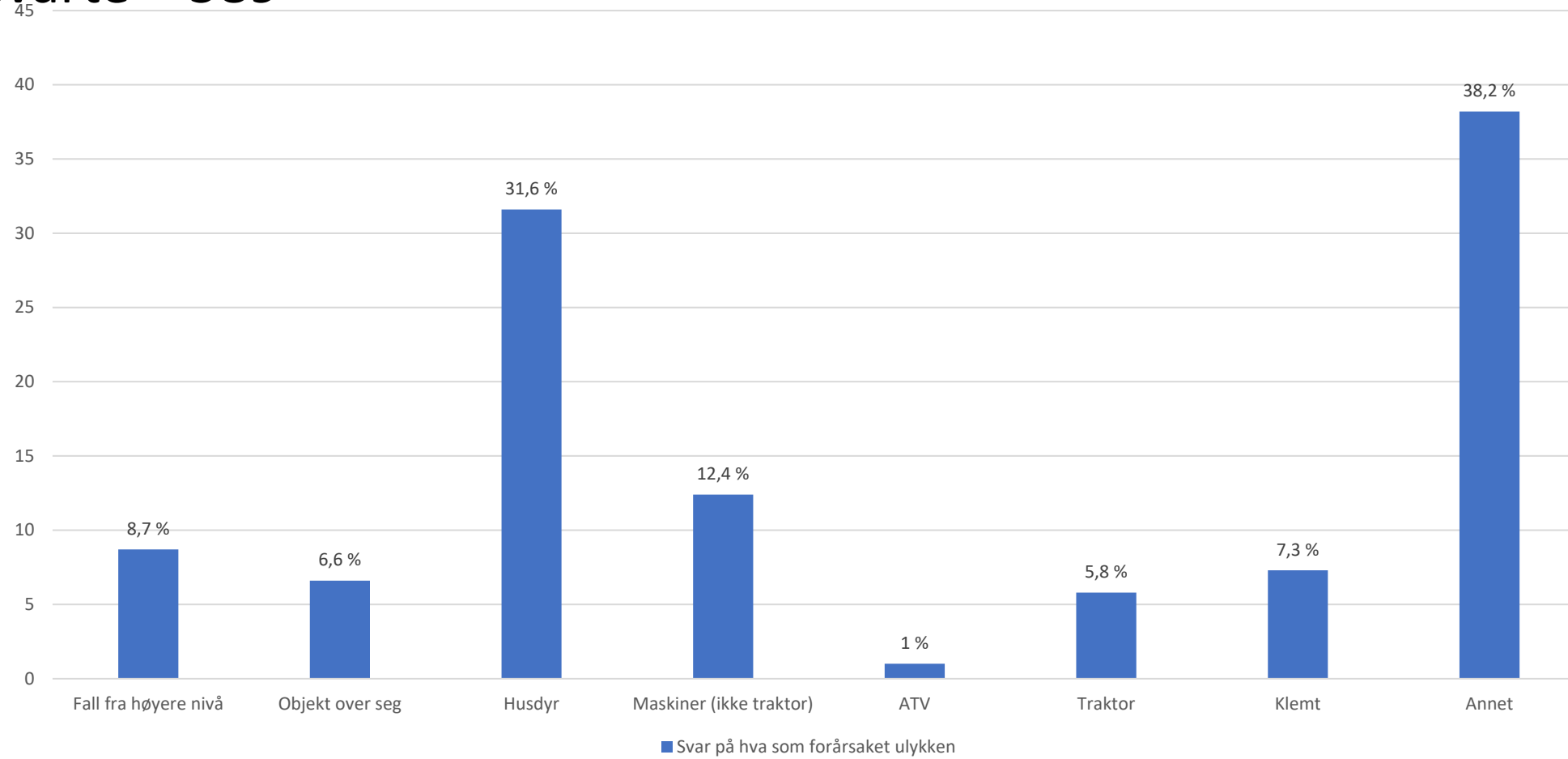
-Å få klemskader skjer ofte. Det skjer gjerne i forbindelse med håndtering av tunge materialer og maskiner, og ved håndtering av større dyr

-Å få klemskader skjer ofte. Det skjer gjerne i forbindelse med håndtering av tunge materialer og maskiner, og ved håndtering av større dyr

-Det skjer en god del ulykker med alvorlige kutt og skader ved håndtering av avanserte verktøy som motorsag og vedkløyver, samt enklere verktøy som kniv, øks og høygaffel.

Hva mener bonden forårsaket ulykken

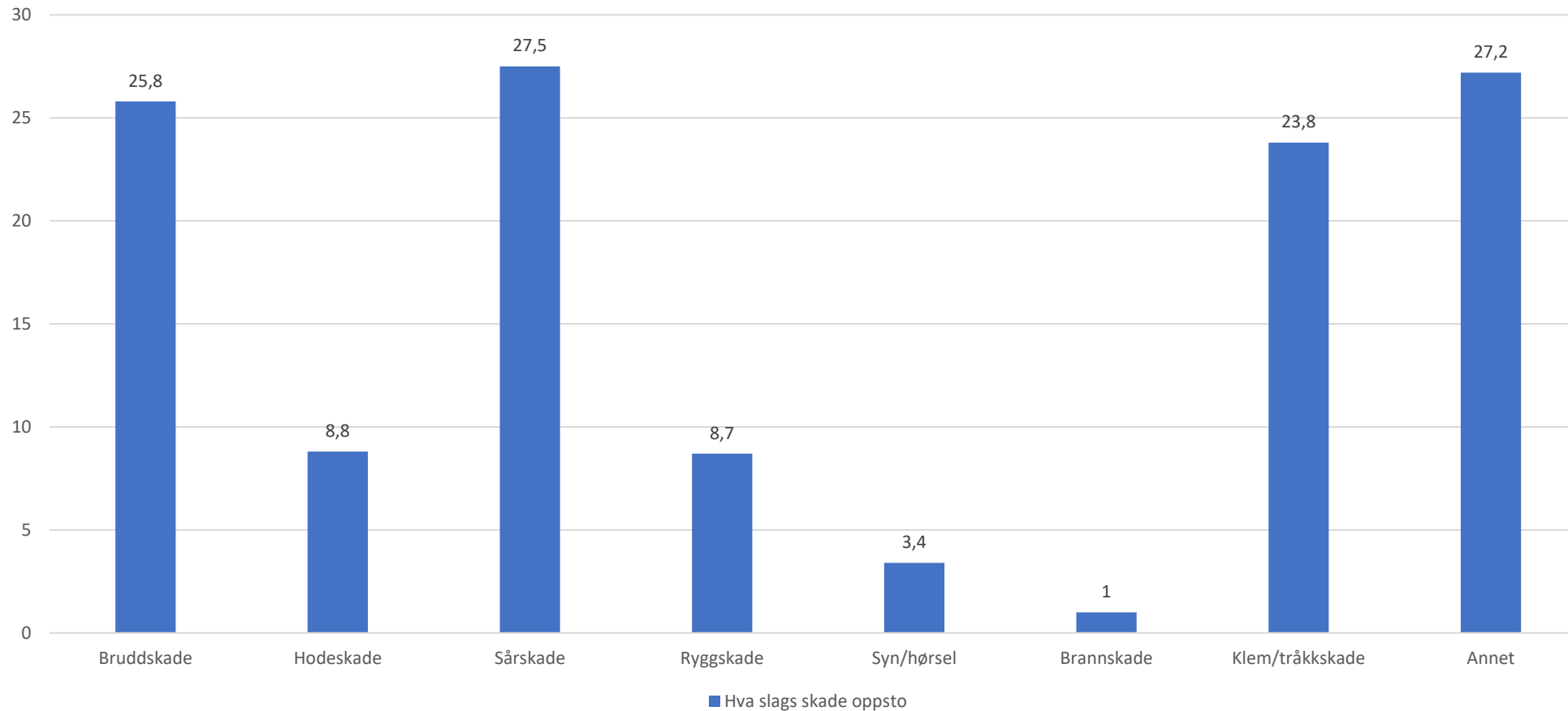
-Svarfordeling på spørsmålet *Hva forårsaket ulykken?* Antall bønder som svarte = 589

Skader og bruk av verneutstyr

- Svarfordeling på spørsmålet *Hva slags skade oppsto?* (flere svar mulig).

Antall bønder som svarte=589

Skader og bruk av verneutstyr

- Kvalitative svar på *Hva slags skade oppsto?* (flere svar mulig). Antall bønder som svarte=160

-Varierer i alvorlighetsgrad, fra lav til høy alvorlighetsgrad

-Eksempler på skader som blir nevnt:

Brudd i nakkevirvler

Avkuttete lemmer (spesielt fingre)

Lungeskader

Knuste tenner

Stikkskader i øye

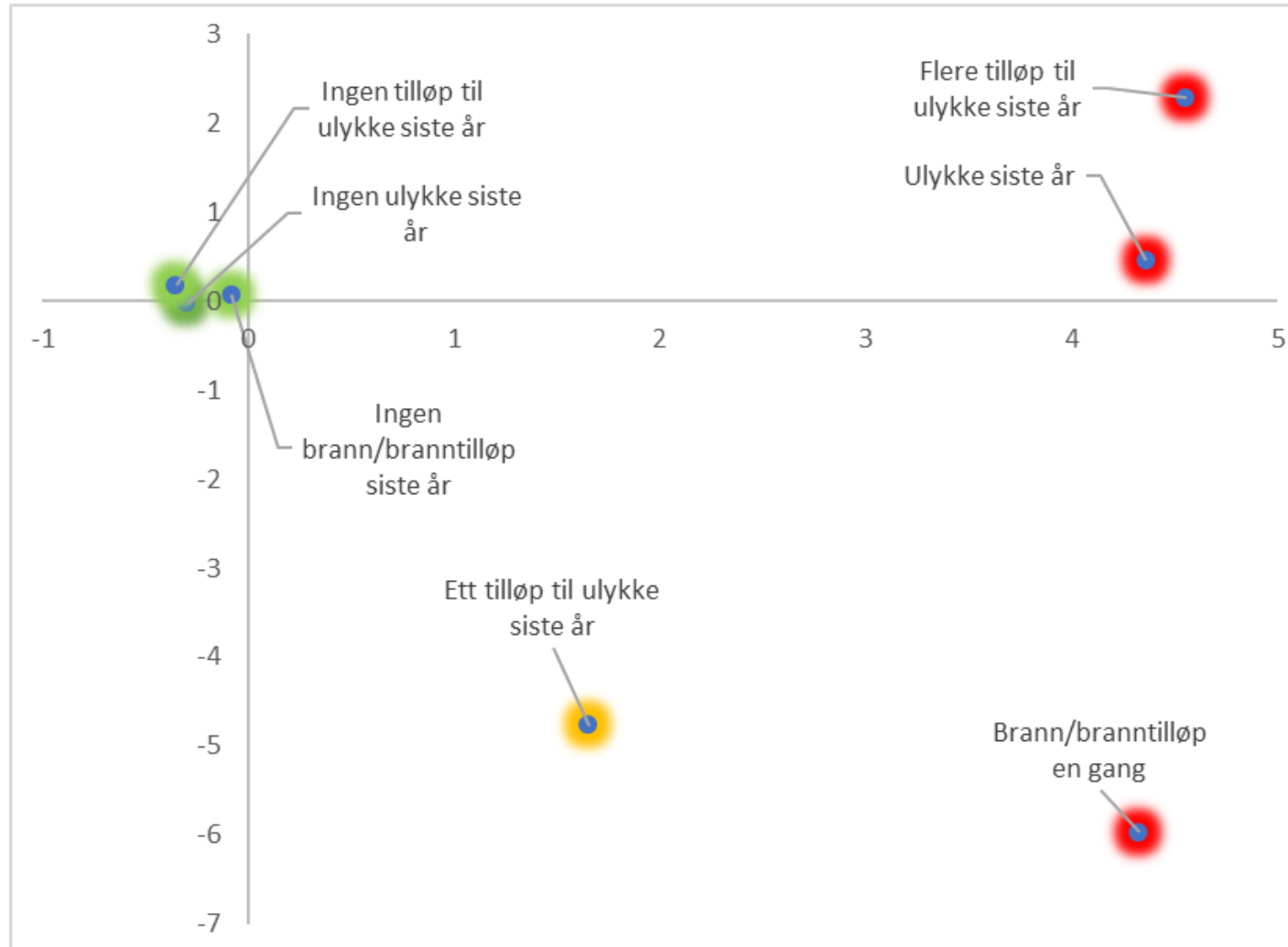
Avrevne muskler

Skader og bruk av verneutstyr

Omregnet til populasjonstall mener vi at et forsiktig anslag er at 240 bønder blir årlig utsatt for en ulykke som gir varige plager på en eller annen måte

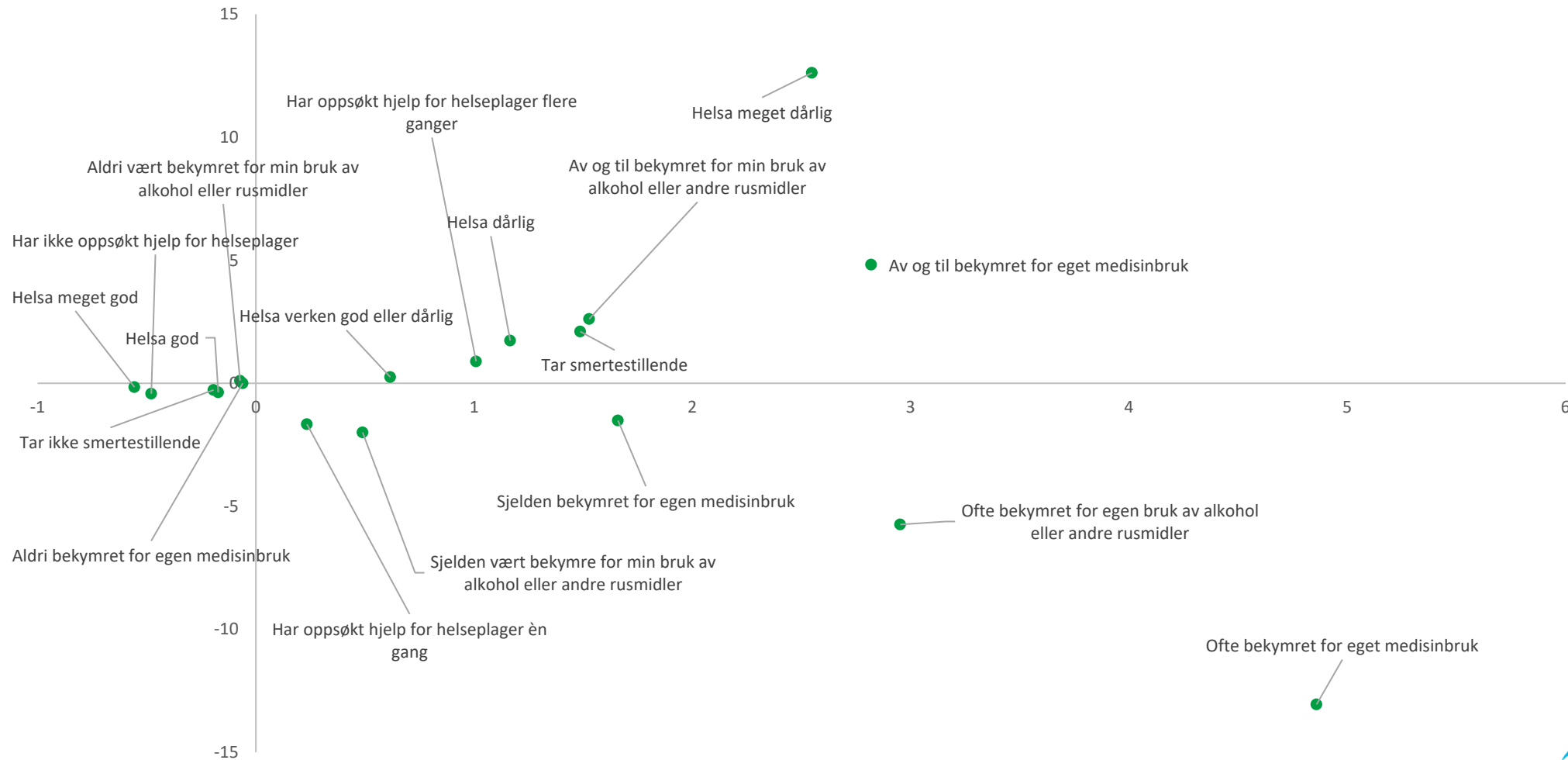
Vi anbefaler at det i landbruket gjøres en vurdering av hvor god tilgang til, og kunnskap norske bønder har til bruk av tilpasset, personlig verneutstyr.

Er det mulig å se brann og ulykker i sammenheng?

Dimensjonen fra lavt til høyt omfang av ulykker og brann

Ulike problemer rundt egen helse og omfanget av brann og ulykker- langs dimensjonen fra lavt til høyt omfang av ulykker og brann

Les mer i rapporten!

Helse, miljø og sikkerhet i landbruket.

Resultater fra en spørreundersøkelsen

blant norske bønder i 2022

Forfattere:

Logstein, Brit (Nasjonalt fagkompetansesenter for landbrukshelse)

Winsvold, Aina (Nasjonalt fagkompetansesenter for landbrukshelse)

Arnes, Halle (Norsk Landbruksrådgiving)

Bjørn Hvaleby (Norsk Mat)